

И з в е ш т а ј **о раду Врховног суда Србије са приказом рада** **судова опште надлежности за 2006. годину**

Прегледом рада Врховног суда Србије обухваћени су подаци о извршењу послова у овом суду у 2006. години као и основне карактеристике о стању послова и проблемима рада свих осталих судова опште надлежности на подручју Врховног суда Србије, према подацима из њихових извештаја.

У 2006. години код свих судова опште надлежности на територији Републике Србије било је укупно у раду 2.309.704 предмета. Од тога броја код општинских судова је било у раду 2.033.419 предмета, код окружних судова 229.137 предмета и код Врховног суда Србије 47.148 предмета.

Укупан број предмета у раду обухвата 1.610.659 предмета примљених у 2006. године и 699.045 предмета који су као нерешени пренети из ранијих година.

Новопримљени предмети распоређени су према стварној надлежности судова, и то:

- код општинских судова 1.383.565 предмета;
- код окружних судова 197.422 предмета;
- код Врховног суда Србије 29.672 предмета.

Подаци показују да је укупан број примљених предмета у 2006. години у односу на претходну годину већи за 340.218 предмет (21,12%).

У свим судовима је дошло до повећања прилива предмета у 2006. години. У општинским судовима је прилив предмета повећан у односу на 2005. годину за

304.185 предмета (око 22%), код окружних судова је прилив предмета повећан за 32.460 предмета (16,5%), а код Врховног суда Србије за 3.573 предмета (12%).

Од укупног броја предмета у раду решено је 1.611.215 предмета или око 70%, што је за 353.306 предмета више него у претходној години. Код општинских судова решено је 1.398.077 предмета (око 69%), код окружних судова 185.929 предмета (81%) и код Врховног суда Србије 27.209 предмета (око 58%).

Остало је нерешено код свих судова 698.489 предмета (код општинских судова 635.342 предмета, окружних 43.208 предмета и код Врховног суда Србије 19.939 предмета).

Број нерешених предмета је на нивоу 4,3 (5,2 уколико просечан прилив рачунамо на бази 12 месеци) месечног прилива и представља побољшање ажурности у односу не само на претходну годину, када је износила 6,2 месечног прилива, већ и у односу на 2004. и 2005. годину.

Посматрано по материјама ажурност је следећа:

- истраге 3,75 месечног прилива (у 2005. - 4,4);
- првостепени кривични предмети 8,11 месечног прилива (у 2005. - 9,9),
- првостепени грађански предмети 7,5 (у 2005. - 9,9),
- другостепени кривични предмети 1 месечног прилива (у 2005. - 1,3),
- другостепени грађански предмети 2,9 месечног прилива (у 2005. - 2,7),
- управни спорови 3,2 месечног прилива (у 2005. - 3,4),
- предмети извршења 7 месечног прилива (у 2005. - 11,7).

У односу на 2005. годину, у 2006. години подаци показују благи пад ажурности у другостепеној грађанској материји и изразито побољшање ажурности у предметима извршења.

Код окружних судова, 2006. годину судови у Ваљеву, Врању, Прокупљу и Јагодини су завршили без нерешених предмета у другостепеном кривичном поступку,

док у другостепеној грађанској материји таквих судова нема. Добра ажурност, испод једномесечног прилива у другостепеном кривичном поступку имали су Окружни суд у Пожаревцу (0,05), у Пироту (0,09) и у Смедереву (0,14), а у другостепеној грађанској материји Окружни суд у Прокупљу (0,01), Крушевцу (0,02) и Ваљеву (0,19).

У првостепеном кривичном поступку само три окружна суда имају ажурност испод тромесечног прилива и то Окружни судови у Ужицу (2,09), Пожаревцу (2,21) и Јагодини (2,61), док је ажурност Окружног суда у Пироту (3,46), Смедереву (3,54), Лесковцу (3,62) и Неготину (3,63) нешто изнад тромесечног прилива предмета. Код осталих судова ажурност се креће од петомесечног до осмомесечног прилива, на пример Сремска Митровица (8,79) и Крагујевац (8,70).

Добру ажурност окружни судови остварују у истрази. Тако најбољу ажурност имају Окружни судови у Пожаревцу (0,17), Неготину (0,20) и Краљево (0,24), али има судова код којих је у овој материји ажурност 5,88 као у Окружном суду у Новом Саду.

У управној материји код окружних судова, 2006. годину без нерешених предмета завршио је Окружни суд у Ваљеву, док већина судова највећи број предмета решава у року од три месеца.

Након доношења Закона о рехабилитацији у оквиру окружних судова формирана су већа за поступање по захтевима за рехабилитацију. У 2006. години поднето је 659 захтева за рехабилитацију, од тога решено 68, а остало нерешено 591 захтева.

Код општинских судова, питање ажурности у 2006. години у првостепеној кривичној материји и даље је проблематично. Од приспелих и разматраних 121 извештаја општинских судова у Србији, само четвртина судова је остварила задовољавајућу ажурност. Од тога 17 општинских судова има ажурност испод тромесечног прилива, Општински суд у Сокобањи (1,29), Богатићу (1,31),

Крушевцу (2,90) и Љигу (2,99), док 12 судова има ажурност нешто изнад тромесечног прилива, Општински суд у Новом Бечеју (3,15), Кикинди (3,23) и Прокупљу (3,90). Ажурност између четворомесечног и осмомесечног прилива остварило је 54 општинска суда, док су сви остали (38 судова) остварили ажурност преко осмомесечног прилива до 17,96 који је остварен у Општинском суду у Сурдулици. У грађанској материји је слична ситуација. Од укупног броја разматраних извештаја 12 судова у овој материји остварила је ажурност испод тромесечног прилива, а међу њима су Тител (0,73), Ариље (1,44), Сокобања (1,56), Књажевац (1,81). Око половине судова (58) остварило је ажурност у парници у распону између тромесечног и шестомесечног прилива, што указује на побољшање ажурности у односу на претходну годину. Ажурност осталих судова у овој материји креће се од шестомесечног до 13-о месечног прилива, Нови Пазар (13,02), Шид (13,38) и Кучево (13,63). Табела у прилогу.

За неажурност судова има више разлога објективне и субјективне природе који су наведени у извештајима општинских и окружних судова.

Када је реч о старим предметима, судови су углавном приступили изради програма решавања старих предмета, а у зависности од ангажовања судија постигнути су одређени резултати. Према подацима из извештаја општински судови су у 2006. години пренели укупно 202.820 старих предмета. Решавајући старе предмете по утврђеним програмима, код општинских судова по свим основима (истрага, кривица, парница) остало је на крају 2006. године 69.056 старих предмета, што значи да они у укупном броју нерешених предмета учествују са око 10%, што представља побољшање у односу на раније године.

Код окружних судова према подацима из извештаја о активностима на решавању старих предмета постигнути су значајни резултати тако да има судова који у другостепеној кривичној и грађанској материји немају нерешених старих предмета. Међутим, има и оних судова (Шабац и Суботица) који имају у овој области старих нерешених предмета, а који то образлажу структуром и сложености тих предмета.

За оцену укупних годишњих резултата рада судова опште надлежности од битног значаја је и квалитет рада првостепених судова.

У 2006. години против првостепених одлука изјављено је 71.319 жалби.

На одлуке општинских судова у кривичној материји изјављено је 15.734 жалбе. Потврђено је 9.013 предмета (57%), преиначено 2.731 предмет (18%) и укинуто 3.990 предмета (25%). У парници је изјављено 36.864 жалбе, потврђено је 25.198 одлука или 68,5%, преиначено 2.643 одлуке или 7% и укинуто 9.023 одлуке или 24,5%. У радним споровима оспорено је 11.680 предмета, од тога потврђено је 8.378 одлука (72%), преиначено 972 одлуке (8%) и укинуто 2.330 одлука (20%). У односу на претходну годину у кривичној материји проценат потврђених одлука се смањио са 60% на 57, а проценат укинутих је остао исти 25%, док је у парници повећан проценат потврђених одлука са 63 на 68,5, али је значајно смањен проценат укинутих одлука са 30% на 24,5%.

Код окружних судова у кривичној материји ожалбено је 2.587 одлука, од тога 1.182 је потврђено (46%), преиначено 795 одлука (31%) и укинуто 610 (23%).

У грађанској материји изјављено је 4.454 жалби, потврђено је 3.739 или 84%, преиначено 245 (5,5%) и укинуто 470 или 10,5%.

Кретање предмета у кривичној материји

У току 2006. године код свих општинских судова примљено је 61.206 првостепених кривичних предмета, код окружних судова 6.539 или укупно 67.745 предмета. Са нерешеним предметима из претходне године било је у раду укупно 122.355 предмета, што је за 5.795 предмета више него претходне године.

Решено је 67.401 предмет (55%), а остало нерешено 54.954 предмета (45%).

Судови су имали у раду 73.787 предмета истраге, што је за 771 предмет мање него претходне године.

У 2006. години код окружних судова и Врховног суда Србије примљено је 26.258 предмета. Са нерешеним предметима из претходне године укупно у раду је било 29.921 предмет.

Решено је 26.233, а остало нерешено 3.688 предмета.

У току 2006. године у Посебном одељењу за поступање у предмета кривичних дела са елементом организованог криминала било је укупно у раду са предметима пренетим из претходне године 39 предмета. Од тога завршено је 14 предмета а остало је у раду 25 предмета.

У Већу за ратне злочине у 2006. години било је укупно у раду 10 предмета, од чега је пет предмета пренето као нерешено из претходне године а пет предмета примљено у 2006. години. Решено је четири предмета, а шест предмета је остало у раду.

Ступањем на снагу Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица од 1.1.2006. године окружни судови у Србији су одређени за поступање према малолетним учиниоцима кривичних дела. Окружни судови су имали у раду 7.454 од тога решено је 5.099 а остало је нерешено 2.355 предмета.

Кретање предмета из грађанске материје

У парничном и ванпарничном поступку судови су у 2006. години примили 547.408 првостепених предмета и 82.852 другостепена предмета. Са нерешеним предметима из претходне године окружни и општински судови су у раду имали укупно 864.184 предмета.

Решено је 641.076 предмета, а остало је нерешено 223.108 предмета.

Општински судови су у 2006. години примили 477.637 предмета извршења судских одлука. Са нерешеним предметима из претходне године укупно у раду је било 805.946 предмета. Решено је 471.858 предмета, а остало је нерешено 334.088 предмета. Општински суд у Новом Саду имао је у раду 84.358 предмета, а остало је у раду 45.495 предмета. Општински суд у Крагујевцу имао је у раду 53.464 предмета, а остало је незавршено 33.288 предмета.

Кретање предмета у управној материји

У 2006. години код окружних судова и Врховног суда Србије примљено је 18.726 тужби којима се покреће управни спор против коначних аката органа управе.

Код окружних судова примљено је 5.225 предмета, а код Врховног суда Србије 13.501 предмет.

Са предметима пренетим из претходне године у раду је укупно било 31.476 предмета, што је за 35% више него у претходној години.

Решено је 15.240 предмета, а остало је нерешено 16.236 предмета.

Једино Окружни суд у Ваљеву нема нерешених предмета из ове материје по завршетку године.

Судови са Косова и Метохије

Судови са Косова и Метохије и уз 2006. години су своју надлежност остваривали измештени у друге судове у градовима на територији Републике Србије. Ови судови су у 2006. години решили у кривичној материји 56 предмета истраге и 283

предмета у првостепеном кривичном поступку. У грађанској материји решили су 365 предмета.

У току 2006. године настављено је са упућивањем судија са Косова и Метохије на рад у судове на осталом делу Републике Србије. Донето је 25 решења.

Преглед рада Врховног суда Србије за 2006. годину

У 2006. години у Врховном суду Србије примљено је укупно 29.672 нова предмета, ради одлучивања о жалбама и ванредним правним лековима. То је за 3.573 предмета више у односу на 2005. годину.

Од новопримљених предмета у Врховном суду Србије било је из кривично правне материје 7.819 предмета, из грађанске материје 8.352 предмета и из управне материје 13.501 предмет.

Са нерешеним предметима из претходне године суд је имао у раду укупно 47.148 предмета што за 8.064 (17%) предмета више него претходне године.

У 2006. години решено је 27.209 предмета или 58% укупног броја предмета у раду.

Остало је нерешено 19.939 предмета. Број нерешених предмета је 6,7 месечног прилива и представља побољшање ажурности у односу на претходну годину када је ажурност износила око 8.

Кривично одељење Врховног суда Србије у 2006. години примило је 7.750 предмета свих врста, што представља повећање прилива од 6,8%,

Повећање прилива највише је изражено у групи предмета по жалбама на пресуде првостепених судова, јер је примљено 2.649 предмета односно 6,9 више у

односу на 2005. годину; по жалбама на одлуке првостепених судова у малолетничким предметима у 2006. години примљено је 180 предмета што представља повећање од 69,8 у односу на 2005. годину, по захтевима за делегацију надлежности, сукобу надлежности и предлозима за продужење притвора у 2006. години примљено је 997 предмета, односно 34,9 више у односу на 2005. годину, по захтевима за ванредно ублажавање казне у 2006. године примљено је 987 предмета, што представља смањење од 6,5 у односу на 2005. годину.

Повећање прилива предмета присутно је и код захтева за заштиту законитости, захтева за испитивање законитости правноснажних пресуда, по жалбама на пресуде другостепеног суда. У војном одељењу примљено је 69 предмета.

Са нерешеним предметима из претходне године у раду је укупно било 9.642 предмета.

Решено је 7.606 предмета, што је за 3,9 више него у 2005. години. То повећање посебно је изражено у предметима по жалбама на одлуке првостепених судова којих је у 2006. години решено 2.649 или 5% више него у 2005. години. Решено је 97 војних предмета.

Просечно је решено по судији 316 предмета свих врста.

На крају 2006. године остало је нерешено 2.036 предмета свих врста, што је на нивоу од 2,6 месечног прилива, док је у 2005. години био на нивоу од 3,14 месечног прилива, што указује на побољшану ажруност.

Од укупног броја решених предмета у 2006. години, 2.649 предмета односи се на предмете по жалбама изјављеним против првостепених пресуда. Од овог броја жалбе су одбијене а пресуде потврђене у 1.066 предмета (38,3%), жалбе су уважене а првостепене пресуде укинуте у 668 предмета (24%) док су првостепене пресуде преиначене у 1.021 предмету.

Када се ови подаци упореде са подацима из 2005. године, може се закључити да је у 2006. години смањен број потврђених пресуда, незнатно смањен број укинутих, док је број преиначених пресуда знатно увећан и то због ступања на снагу Кривичног законика Републике Србије од 1.1.2006. године, а што је довело до великог броја преиначења првостепених пресуда у погледу правне оцене дела и одлуке о казни. Када је реч о пресудама преиначеним у погледу одлуке о казни, Врховни суд је углавном интервенисао ублажавањем казни оптуженима, а та смањења висине казне била су условљена у највећем броју случајева преиначењем правне оцене кривичног дела због примене блажег закона.

На основу изнетих података може се закључити да је квалитет рада првостепених суда у 2006. години остао приближно на истом нивоу као у 2005. години, односно да је задовољавајући.

У предметима по ванредним правним лековима у 2006. години у раду је било 1.118 предмета по захтевима за ванредно ублажавање казне. Од тога је решено 982 предмета, а остало је нерешено 136 предмета, по захтевима за испитивање законитости правноснажне пресуде у раду је било 735 предмета, решено је 499 предмета а остало је нерешено 236 предмета, по захтевима за заштиту законитости у раду је било 244 предмета, решено је 150, а остало нерешено 94 предмета.

Усвојено је 60 захтева за ванредно ублажавање казне (5,8%), а одбијено је 950 (93,1%) захтева. Број усвојених захтева је мањи него у 2005. години када је био на нивоу од 8,4 што указује да је Врховни суд при одлучивању о овом ванредно правном леку и даље задржава оштре критеријуме.

У погледу захтева за заштиту законитости усвојено је 102 захтева (64%), а одбијено је 57 захтева (36%) што у поређењу са 2005. указује на повећање броја основаних захтева за заштиту законитости.

По захтевима за испитивање законитости правноснажне пресуде усвојено је 65 захтева (12,8%), а одбијено 436 захтева (85,8%).

У 2006. години у раду је било 21 предмета трећег степена по жалбама на пресуде другостепеног суда, а од тога је решено 13 предмета, а остало је нерешено 8 предмета ове врсте.

У Кривичном одељењу интензивирао је рад на решавању старих предмета, тако да је на крају 2006. године остало нерешено 30 предмета из 2005. године и то по жалбама на пресуду првостепеног суда 26 предмета, два захтева за испитивање законитости правноснажне пресуде и два захтева за заштиту законитости. Учешће старих предмета у укупном броју нерешених предмета је 1,5%.

Посебно одељење за поступање у предметима са елементом организованог криминала

У 2006. години у овом Одељењу примљен је 181 предмет по жалбама на одлуке првостепеног суда из надлежности Округног суда у Београду Посебног одељења за поступање у предметима са елементом организованог криминала, и то: 8 предмета по жалбама на првостепене пресуде, 24 предмета по предлозима за продужење притвора, 134 предмета по жалбама изјављеним против решења о продужењу притвора, осам предмета по захтеву за испитивање законитости правноснажне пресуде, шест предмета по захтевима за ванредно ублажавање казне и један предмет по жалбама изјављеним против пресуде другостепеног суда.

Решено је 178 предмета а остало је нерешено девет предмета.

Веће за ратне злочине

У Већу за ратне злочине примљено је у 2006. години 30 предмета, и то: три предмета по жалбама изјављеним против првостепених пресуда, 24 предмета по жалбама на решење о продужењу притвора и три предмета по предлозима за продужење притвора.

Решено је 28 предмета, а остало је нерешено два предмета.

Одељење за поступање у војним предметима

У 2006. години примљено је 69 предмета, и то: 36 предмета по жалбама изјављеним против првостепених пресуда, 27 предмета по жалбама изјављеним против решења првостепеног суда, три захтева за ванредно ублажавање казне, један захтева за испитивање законитости правноснажне пресуде и два предмета по предлозима за делегацију надлежности. Са предметима пренетим из 2005. године у раду је било укупно 115 предмета.

Решено је 97 предмета, а остало је нерешено 18 предмета.

Грађанско одељење Врховног суда Србије у 2006. години примило је укупно 8.352 предмета, што представља повећање прилива од 9,57% или 352 предмета.

Од новопримљених предмета, по правним лековима примљено је 8.352 предмет и то: по жалби 171 предмет, по ревизији у грађанској материји 2.981 предмет, по ревизији у радним споровима 1.934 предмета, по ревизији у привредним споровима 452 предмет, по захтеву за заштиту законитости РЈТ у грађанској материји 21 предмет, СГЗЗ 1.423 предмета, као и 1.183 предмета о сукобу стварне месне надлежности и делегације судова.

Са нерешеним предметима из претходне године којих је било 4.022 предмета укупно у раду је било 12.374 предмета.

Решено је 9.019 предмета.

Остало је нерешено 3.355 предмета.

Остварени којефицијент ажурности у 2006. години у Грађанском одељењу је 4 месеченог прилива, што је боље у односу на 2005. годину када је износио 5,2.

У погледу начина решавања ванредних правних лекова:

- у грађанским споровима од решених 3.182 предмета ревизија је одбачена у 873 предмета (27,43%), одбијена у 1.605 предмета (52,95), уважена преиначењем у 164 предмета (5,15) уважена укидањем у 328 предмета (10,30%) и решено на други начин у 141 предмет (4,43%).

- у радним споровима од решених 2.017 предмета ревизија је одбачена у 418 предмета (20,72%), одбијена у 1.232 предмета (54,42%), уважена преиначењем у 119 предмета (6,54%), уважена укидањем у 179 предмета (10,78%) и решено на други начин у 66 предмета (7,48%).

- у привредним споровима од решених 484 предмета ревизија је одбачена у 128 предмета (26,44%), одбијена у 234 (48,34%), уважена преиначењем у 22 (4,54%) уважена укидањем у 85 (17,56%) и решено на други начин у 17 предмета (3,51%).

- од 58 решених захтева за заштиту законитости РЈТ у грађанској материји у 21 предмету захтев је одбијен, у 43 је усвојено, а у 30 предмета решено је на други начин. У СГЗЗ од решених 1.231 сви захтеви су одбачени, а од 90 решених СПЗЗ сви захтеви су одбачени.

Од 168 решених жалбених предмета жалба је одбачена у једном предмету, одбијена у 97 предмета, уважена преиначењем у девет предмета, уважена укидањем у 48 предмета и решена на други начин у 11 предмета.

Управно одељење Врховног суда Србије у 2006. години примило је 13.501 нови предмет, што је за 2.747 предмета или 25,54% више него у 2005. години.

Просечан месечан прилив износи 1.125 предмета.

Са нерешеним предметима из претходне године укупно у раду је било 25.017 предмета.

Од укупног броја новопримљених предмета (13.501) највише је из првостепене надлежности Врховног суда Србије 7.106, захтева за ванредно преиспитивање прекршајних решења 784, као и захтева за ванредно преиспитивање пресуда окружних судова 327. Из Врховног војног суда и Суда Србије и Црне Горе на крају 2006. године преузето је укупно 4.605 предмета.

Од укупног броја предмета у раду решено је 10.458 предмета (42%), а нерешено 14.559 (58%), односно коефицијент ажурности је у 2006. години 12,94, што значи да је ажурност погоршана у односу на 2005. годину када је била 12,85.

Од укупно решених 8.208 предмета из првостепене надлежности Врховног суда Србије, тужба је одбијена у 2.864 предмета (34,89%), тужба је уважена у 4.047 предмета (49,30%), тужба је одбачена у 685 предмет (8,34%), поступак је обустављен у 273 предмета (3,32%), упућено на надлежност другом суду је 258 (3,14%) и решено на други начин 81 предмет (0,10%).

По захтевима за ванредно преиспитивање прекршајних решења од укупно решених 863 предмета, захтев је одбијен у 280 предмета (32,44%), захтев је уважен у 70 предмета (8,11%), захтев је одбачен у 481 предмета (55,73%) и решено на други начин у 20 предмета (2,31%).

По захтевима за ванредно преиспитивање пресуда окружних судова којих је укупно решено 1.139 предмета, захтев је одбијен у 465 – (40,82%), захтев је уважен у 121 предмет или (10,62%), одбачено 531 предмет (46,61%) и у четири предмета је решено на други начин (0,35%).

Од укупно решених 316 предмета по жалбама, жалба је одбијена у 263 предмета (83,22%), жалба је уважена у девет предмета (2,84%), жалба је одбачена у 37 предмета (11,70%) и седамт предмета су решени на други начин (2,21%).

По захтевима за заштиту законитости од укупно решених 50 предмета у 28 предмета захтев је уважен (56%), а у 17 предмета захтев је одбијен (34%), у четири предмета захтев је одбачен и један предмет је решен на други начин.

Обезбеђивање јединствене судске примене права и друге активности Врховног суда изван суђења

Своју обавезу да утврђује начелне правне ставове ради јединствене судске примене права, Врховни суд Србије црпи из одредбе члана 28. Закона о уређењу судова.

На седницама судских одељења разматрани су проблеми уочени у пракси судова и бројна спорна правна питања од интереса за примену закона.

Грађанско одељење у 2006. години усвојило је правна схватања која се односе на накнаду штете у виду новчане ренте, право на конверзију повериоца девизног потраживања, на поступак по Закону о рехабилитацији и на својство учесника у првостепеном поступку.

Грађанско одељење је у 2006. години примило 47 спорних правних питања у вези члана 176. Закона о парничном поступку.

Грађанско одељење усвојило је више правних закључака.

Током године судије сва три одељења извршила су обилазак окружних и општинских судова према претходно утврђеном распореду у већу, а те активности су оцењене као веома корисне, јер нижестепеним судовима олакшавају рад.

Извршен је надзор у погледу примене Закона о парничном поступку у 26 судова у Србији и дати су налози за отклањање уочених недостатака.

У обезбеђивању јединствене судске примене права Врховни суд је у октобру 2006. године организовао редовно годишње саветовање судија свих судова опште надлежности на коме су судије сва три Одељења имали реферате о актуелним правним питањима који су објављени у Билтену Врховног суда Србије за 2006. годину. У току 2006. године судије Врховног суда су учествовале са рефератима и у расправи на многим другим стручним састанцима, семинарима, округлим столовима, саветовањима која су организована од стране других органа и организација по правним питањима из радних односа и права и боље примене нових закона.

Цело саветовање је протекло у светлу обележавања 160 година од оснивања Врховног суда Србије и тим поводом је одржана свечана Академија а учесницима саветовања подељени су монографија и филм о историјату Врховног суда Србије.

Све судије Врховног суда Србије су учествовале на скупу са експертима Савета Европе у вези примене члана 5. и 6. Конвенције о људским правима.

Остале активности

Судије Кривичног одељења у 2006. години учествовале су:

- у раду Комисије за израду националне стратегије реформе правосуђа;
- у изради Националне стратегије за борбу против корупције;
- у изради Нацрта Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма;
- у раду Радне групе за израду текста Закона о пркупљању чувању и складиштењу биолошког материјала у кривичним поступцима;
- у раду Програмског савета Правосудног центра, радним групама Правосудног центра са кривично право, радној групи за имплементацију Препорука Савета Европе за кривична дела прања новца и финансирања тероризма;

- на саветовањима у организацији OSCE у вези сарадње земаља у региону у поступцима покренутим за ратне злочине;

- у раду семинара на тему: Транспарентност суђења за ратне злочине у организацији OSCE;

- чланови Већа за ратне злочине присуствовали су Регионалној летњој школи за транзициону правду у организацији UNDP.

Судије Грађанског одељења су боравиле на семинарима у иностранству упознајући се са судском праксом Европског суда за људска права и организацију и радом страних судова.

- судија Врховног суда Србије је члан Консултативног савета Европских судија (CCJE) и активно учествује у раду овог тела Савета Европе.

У организацији Врховног суда Србије и OSCE одржана је регионална конференција под називом "Унапређе и спровођење Закона о парничном поступку – пракса у Србији и региону" на којој су поред судија Грађанског одељења учествовали и еминентни професори из земље и иностранства.

Судије Грађанског одељења активно су учествовале у раду Копаоничке школе природног права, на Међународном саветовању у Будви на тему "Парнични и извршни поступак, накнада штете и осигурање" као и на специјализованим привредним саветовањима на Златибору, Вршцу, Београду, Новом Саду и Лепенском Виру.

Судије Врховног суда учествовале су на саветовању у Врњачкој Бањи са темом: "Примена нових закона", на Мега саветовању "Практична примена нових прописа у вези са привредним субјектима, државним органима, јавним предузећима и актуелне праксе судова", саветовању "Ново породично законодавство".

Судије су учествовале на скупу Удружења правника Београда под називом "Новине у грађанским судском поступцима" на Златибору; на саветовањима у вези примене Закона о раду и проблемима у његовој примени одржаним у Врњачкој Бањи, Копаонику и Златибору; на саветовању у Врњачкој Бањи под називом "Правници

у привреди" и на семинару у Бабама на тему: "Закон о стечајном поступку у Србији, теорија и пракса". Врховни суд Србије је преко представника узео учешће и на Конференцији УН у Бечу, под називом "UNCITRAL и међународни стечај" за област међународног трговинског права и Међународној конференцији Савета Европе и Владе БиХ о међународном стечају у Сарајеву.

Судије Управног одељења су својим присуством, рефератима и дискусијама учествовале у раду више саветовања у току године организованих од стране Удружења правника, трговинских судова и других државних органа и организација. Одржано је више стручних састанака са представницима републичких органа управе како би се упознали са правним схватањима Управног одељења донетим у примени нових прописа.

Судије Врховног суда Србије који су чланови Високог савета правосуђа и један члан Великог персоналног већа били су у студијској посети Португалији.

У својству члана Високог правосудног центра један судија Врховног суда Србије био је у студијској посети Шпанији у организацији OSCE.

У организацији IFC, организована је посета Центру за медијацију у Холандији којој је присуствовао судија Врховног суда Србије.

Судија Врховног суда је учествовао на Конференцији о реформи правосуђа у источно европским земљама организованој у Бриселу.

У организацији Врховног суда Србије, одржана је дводневна међународна конференција "Пракса европског Суда у Стразбуру и примена европских стандарда у домаћем управном праву" под покровитељством Владе Холандије – Пројекат "МАТРА". Учесници конференције су били поред судија и саветника Управног одељења, представници и покровитељи конференције и судије управних одељења Округног суда у Београду и Новом Саду. Реферати и дискусије учесника ће бити од велике користи за рад Управног суда Србије.

У организацији Управе Царина одржана је дводневно саветовање "Царина и слободан проток робе" коме су присуствовали и узели активно учешће судије и саветници Управног одељења.

Судије су учествовале у радним групама за израду Закона о својини и другим стварним правима, Закона о правосудном испиту, Закона о измени Закона о уређењу судова, Закона о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужиоца и судијских и тужилачких помоћника и на доношењу Предлога програма за имплементацију наведеног закона.

Судије Врховног суда Србије активно учествују у раду Центра за едукацију у континуираној обуци судија Србије, имплементацији закона, иницијалној обуци у кривичној, грађанској и управној материји за судије, стручне сараднике и континуираној обуци из области људских права као и у осталим активностима Центра.

Настављена је активна сарадња судија Врховног суда Србије са Правним факултетом у Београду и Нишу са којима је закључен протокол о сарадњи. Судије учествују у практичној настави за студенте – вежбама, на научним скуповима, а професори се позивају да дају свој допринос на конференцијама и саветовањима које организује Врховни суд Србије.

Један број саветника Врховног суда Србије је у току 2006. године учествовао на семинарима посвећеним континуираној обуци за примену међународних прописа, посебно Европске конвенције о људским правима, пратећи право на слободу изражавања право на поштовање приватног живота и право на правично суђење. Обука се организује преко Београдског центра за људска права и AIRE Центра.

Саветници Врховног суда Србије учествовали су и на семинару са темом: "Унапређење критичних вештина у борби против корупције" који је одржан у Охриду, на семинару у Будви са темом "Хапшење, притвор и издржавање казне. Забрана мучења, нечовјечности и понижавајућег поступања. Право на слободу и безбедност." И

на семинару на Фрушкој Гори са темом: "Спровођење међународних конвенција у области људских и мањинских права".

Рад управе суда

У току 2006. године одржана су 4 састанка са свим председницима окружних судова и један састанак са председницима општинских и окружних судова на коме су разматрана актуелна питања у вези рада судова, у погледу организације и стручних проблема.

Сваког понедељка током целе године редовно се одржавају састанци Колегијума Врховног суда Србије.

Редовни састанци одржани су и са представницима адвокатске коморе.

У току 2006. године председник и заменици председника Врховног суда Србије извршили су обилазак округа и одржали састанке са председницима окружних и општинских судова у Суботици, Крагујевцу, Краљеву, Београду, Шапцу, Ужицу, Ваљеву, Смедереву, Пожаревцу, Сомбору, Нишу као и Трговинског суда у Београду и Лесковцу. Пошто сваки округ има специфичне проблеме, на овим састанцима они се уочавају, разматрају и доносе се закључци у вези предузимања конкретних мера за отклањање уочених недостатака и проблема.

Врховни суд издаје редовно Билтен судске праксе као гласило инструктивног карактера намењеног судијама и судијским помоћницима свих судова као и широј јавности.

Редизајниран је и обogaћен web сајт и тако остварена потпуна транспарентност рада Суда. Отворене су стране са Кривичном, Грађанском и праксом Управног одељења Врховног суда Србије и посебно страна са одлукама Суда у Стразбуру. На њему се могу наћи и сви издати Билтени Врховног суда Србије. У току марта 2006. године реализован је пројекат "Оснивање службе Врховног суда Србије за

информисање" који је финансирао УНДП, а који има за сврху установљивање службе за комуникацију са јавношћу, пружање информација о раду суда и његово представљање у јавности.

На интернет презентацији дневно се ажурирају најновије вести и саопштења за јавност о Врховном суду Србије. У 2006. години издато је око 200 саопштења за медије, свакодневно су новинари добијали изјаве или објашњења у вези са радом, надлежностима суда и поступцима о којима је одлучивао ВСС, организоване су 2 конференције за новинаре, објављено је 16 интервјуа председника суда у електронским и штампаним медијима, објављена су 2 текста о раду Надзорног одбора ВСС. Сваког дана у дневним и недељним новинама и у електронским медијима, у просеку има око 20 објава у вези са радом Врховног суда Србије.

У Врховном суду Србије су, сходно одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлуком председника суда овлашћена четири лица за поступање по захтевима грађана у вези овог Закона. Пружају се информације из кривичне, грађанске и управне области као и информације везане за рад Врховног суда Србије. У току 2006. године Врховном суду Србије обратила су се физичка и правна лица са укупно 85 захтева од којих је у потпуности усвојено 77 захтева, шест је делимично усвојено, а два су одбијена. На све захтеве странака, одговорено је у законском року од 15 дана, односно најдуже у року од 40 дана од дана прецизираног захтева. Дате информације су се односиле на рад Врховног суда Србије, нижестепених судова, конкретне одлуке, правне ставове, питања везана за рад правосуђа и друга питања.

Против решења Врховног суда Србије у вези примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја није било жалби.

У Врховном суду Србије издаје се једном годишње Информатор Врховног суда Србије с тим што се месечно иновира новим подацима ии доступан је сваком грађанину. Садржи информације о унутрашњем уређењу и надлежности Врховног суда Србије, судској управи, судској пракси, као и извештаје о раду Врховног

суда, Великог персоналног већа, Службе за притужбе и Надзорног одбора и друге информације битне за рад суда.

Поводом обележавања 160 година од оснивања Врховног суда Србије, организовано је низ манифестација. 21. октобра 2006. године одржана је свечана Академија у Народном позоришту у Београду, којој су присуствовали судије и запослени у Врховном суду, представници правосуђа из целе Србије, представници законодавне и извршне власти и многобројни страни и домаћи еминентни гости. Академију је директно преносио Јавни сервис, РТС са којим су, у копродукцији, снимљени документарни филм о историјату суда и ТВ спот о јубилеју. Организована је изложба докумената суда и издата монографија о Врховном суду. Суд је објавио и публикацију о раду Врховног суда Србије на српском и енглеском језику и направио CD са филмом о историји Врховног суда Србије.

Током године обављени су редовни "мониторинзи" Комисије Савета Европе и посебан мониторинг OEBS везан за парламентарне изборе.

Рад Високог савета правосуђа

У 2006. години Високи савет правосуђа у ужем саставу у чијем се саставу налази три судије Врховног суда Србије и председник суда одржао је 19 седница, и у проширеном саставу шест седница.

Високи савет правосуђа у ужем саставу за судије утврдио је: оквирна мерила за одређивање броја судија у судовима опште надлежности и посебним судовима; формирао радне групе за израду формулара за евиденитрање прилива предмета у општинским и окружним судовима за 2004. и 2005. годину и радне групе за евидентирање прилива предмета у судовима и донео предлог одлуке о броју судија и судија поротника у судовима који је достављен Скупштини.

Донео је одлуке о оглашавању избора носилаца правосудних функција за избор судија за све судове у Републици Србији и председнике судова. Предложио је кандидате за избор председника судова и судије и том приликом разматрао укупно 1.034 пријаве.

Високи савет правосуђа у проширеном саставу донео је одлуку о накнадама које припадају судијама и јавним тужиоцима који су упућени у други суд или тужилаштво и решење о именовану чланова Комисије за обуку.

Рад Великог персоналног већа

У 2006. години Велико персонално веће је примило у рад 116 предмета и са једним пренетим предметом из 2005. године у раду је укупно било 117 предмета.

Решено је 114 предмета. У току је поступак у три предмета.

Разматрано је 29 личних захтева за престанак судијске дужности, који су након утврђивања њихове ваљаности прослеђени Народној скупштини Републике Србије.

Разматрано је 22 предмета за разрешење председника судова и судија због несавесног и нестручног рада судија, односно нестручног вршења дужности председника суда.

Одлуке су донете у 19 предмета и то:

- утврђени су разлози за разрешење четири судија суда опште надлежности и једног председника суда;
- у поступку за разрешење изречена је мера упозорења петорици судија.

У поступку по приговору судије у једном предмету Општа седница је усвојила приговор и утврдила да нема разлога за разрешење.

- у односу на седам судија утврђено је да нема разлога за разрешење;
- у односу на једног судију поступак је обустављен услед одустанка председника суда од предлога за разрешење.

У односу на двојицу судија и једног председника суда поступак за утврђивање разлога за разрешење је у току.

Велико персонално веће је одлучивало и по приговорима на одлуке председника суда о удаљењу од судијске дужности до окончања кривичног поступка који је покренут против свих носилаца судијске дужности. Веће је одбило све приговоре као неосноване.

Велико персонално веће је одговорило и на 40 притужби које су странке упутиле на рад судија судова опште и посебне надлежности

Рад Надзорног одбора

Надзорни одбор је у 2006. години примио у рад 1.912 предмета, тако да је са пренетих 1.284 предмета из 2005. године у раду било укупно 3.196 предмета.

Решено је 1.376 предмета и то из 2004. године 116; из 2005. године 823 предмета и из 2006. године 437 предмета.

Остало је нерешено 1.809 предмета и то из 2004. године 41 предмета; из 2005. године 296 предмета и из 2006. године 1.472 предмета.

У току 2006. године Надзорни одбор је донео 9 решења о покретању поступака за разрешења судија судијске дужности.

Важно је напоменути да се по нерешеним предметима из 2004. и 2005. године поступало, али да се по тим предметима није могло одлучивати, јер председници судова нису достављали комплетне извештаје.

Рад Службе за представке и притужбе

У 2006. години Служба за представке и притужбе примила је 1.247 предмета. Са предметима пренетим из 2005. године којих је било 368, укупно у раду је било 1.615 предмета.

Решено је 1.552 предмета.

У раду је остало 63 предмета.

У значајном броју притужби на рад судова странке ургирају убрзање поступка, исказују своје незадовољство одлукама нижестепених судова и одлукама Врховног суда Србије, захтевају разрешење једног броја судија општинских и окружних судова.

Велики број поновљених притужби (по којима је већ поступано, негде чак и више пута) отежава и оспорава рад ове Службе у погледу рокова за одговор. Рок за поступање по притужба се прекорачује само у случајевима када се не добије тражени извештај и након неколико интервенција од председника општинских или окружних судова.

У односу на 2005. годину када је Служба имала у раду 1.471 предмет а остало је у раду 397 предмета, Служба је остварила максималну ажурност са 63 предмета у раду на крају 2006. године.

У 2006. години ова Служба је обрадила 1.547 поднесака странака у кривичној, грађанској и управној материји.

Међународна сарадња Врховног суда Србије

Врховни суд Србије у току 2006. године имао је интензивне међународне активности. Успостављена је и настављена је сарадња са многим амбасадама ради

реализовања пројеката или стручне сарадње са правосудним система земаља у Европи и шире. Одржан је велики број састанака са представницима међународних организација ради давања смерница и препорука за програме и пројекте који су били у току или су планирани.

Из међународне сарадње реализовано је:

- у сарадњи са Правосудним центром организована је дводневна обука за тренере чији су учесници били судије Управног одељења. Програм је финансирала Влада Холандије кроз пројекат "Матра" чији су експерти били тренери уз учешће домаћих стручњака за андрагогију;

- организована је дводневна Међународна конференција "Високи судски савет – упоредна анализа модела у Европи и региону" на којој су учествовали представници Словеније, Хрватске, Македоније, Црне Горе, Португалије, Шведске, Србије и Немачке а пројекат је реализован уз финансијску и техничку подршку OSCE;

- организована је Међународна конференција "Пракса европског суда у Сразбуру и примена европских стандарда у домаћем управном праву" које је финансирала Влада Холандије кроз пројекат "Матра";

- организована је прослава 160 година Врховног суда Србије у Народном позоришту у Београду, средстава су обезбеђена кроз пројекте од Амбасаде САД, Министарства правде Републике Србије и РТС-а;

- Врховни суд Србије и OSCE организовали су Међународну конференцију под називом "О имплементацији нових парничких процедура: практична примена у Србији и региону" на којој су учествовале судије и други правни стручњаци из Хрватске, Македоније, Словеније, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, као и представници правних факултета, невладиних организација и судија Србије.

У 2006. години у Врховном суду Србије је предузето низ активности које се односе на реформу правосуђа и праћење динамике реформе као један од приоритета у процесу европских интеграција. Одржан је велики број састанака и узето је учешће у великом броју радних група, у сарадњи са другим државним органима као и у оквиру међународних радних група и тела (Савета Европе) и то:

- остварена је сарадња са Врховним судом Мађарске и то са председником суда и планиран наставак;
- учешће у радној групи за израду смерница за поступање по пресудама Европског суда за људска права и одлука уговорних тела УН;
- израда прилога за Годишњи извештај Европске комисије за 2006. годину из делокруга и надлежности Врховног суда;
- учешће у међуресорној радној групи за системску обраду индивидуалних представки против Републике Србије пред уговорним телима УН;
- учешће у радној групи за припрему председавања Републике Србије Комитетом министара Савета Европе;
- учешће у раду радне групе Савета Европе за процену ефикасности правосуђа;
- учешће у раду радне групе Европске мреже за обуку о људским правима у Стразбуру;
- председник Врховног суда је учествовала у раду Осме међународне конференције председника врховних судова земаља чланица Савета Европе у Паризу;
- председник Врховног суда Србије активно је учествовала на седмој међународној конференцији председника Врховних судова Света у Индији која се континуирано бави заштитом права деце.

ЗАКЉУЧЦИ

На основу изнетих података у 2006. години Врховни суд Србије је остварио добре резултате.

У свим материјама је дошло до повећања прилива предмета, а посебно у Управном одељењу и због преузимања 4.605 предмета од Врховног војног суда и Суда Србије и Црне Горе.

Степен ажурности у Грађанском и Кривичном одељењу је знатно побољшан већим ангажовањем судија, док је у Управном одељењу и поред максималног ангажовања судија, било тешко савладати прилив да би се остварила боља ажурност.

У остваривању надлежности изван суђења, делатност Врховног суда била је значајна како у функцији обезбеђивања јединствене судске примене права тако и на плану стручног усавршавања судијских кадрова и других активности о којима је у извештају било речи.

Подручни судови опште надлежности 2006. годину су завршили са бољим резултатима него 2005. годину и поред битно повећаног прилива.

У 2006. години је настављена тенденција већег прилива броја предмета у градовима, него у мањим местима, што је довело до неравномерне оптерећености судова и судија гледајући у целини. Неки судови нису савладали годишњи прилив нових предмета. На нивоу Србије општински судови су у целини савладали годишњи прилив, док окружни судови нису и поред већег броја завршених предмета у односу на претходну годину. Ово је последица повећаног прилива предмета настала због веома велике законодавне делатности, коју није пратило успостављање апелационих и Управног суда и успостављања рада постојећих судова са измењеном надлежношћу.

Ажурност ових судова у 2006. години на нивоу Србије је знатно побољшана, и то на нивоу двомесечног прилива, а у односу на претходну годину. Међутим, стањем ажурности код појединих општинских судова не можемо бити задовољни, посебно у грађанској материји, јер се њихова ажурност креће далеко испод нормалне за те судове. Ово указује на опште побољшање у ефикасности рада судства, али и на потребу да се у будућем периоду ради на разрешавању специфичних проблема појединачних судова везаних за квалитет рада појединих судија, проблеме у појединим материјама, организационе проблеме и томе слично.

У односу на претходну годину дошло је до побољшања квалитета рада судова, посебно у грађанској материји. Веома је побољшана ажурност у извршној

материји што је резултат великог залагања појединих председника и судија. Међутим, проблеми у овој материји и даље представљају једну од кључних тачака које доприносе неразумном року коначног остварења права грађана и обавезу да се и у будућности настави са налажењем ефикасних мера за решење још увек постојећег проблема неразумне дужине извршног поступка.

Квалитет у кривичној материји је нешто лошији што је свакако последица повећаног броја предмета с једне стране и повећаног броја предмета који се завршавају. Поред тога, потребно је и одређено време да би сви учесници у поступку квалитетно почели да примењују нова законска решења да би дошло и до побољшања квалитета рада.

Привредно судство Србије у претходној години остварило је побољшање ажурности. Очигледно је да стварање бољих услова за рад, уз напор судија показује своје резултате и поред тога, што је протекла година била тешка за функционисање овога дела судства, које се суочило са борбом против корупције у својим редовима.

Имајући у виду да је у 2006. години повећан прилив предмета пратила и знатно боља ажурност судова, то бољом мрежом судова у Србији и равномернијим оптерећењем носиоца судијске функције, могуће је у наредном периоду остварити још боље резултате.

Можемо закључити да би резултати рада судства Србије били много бољи да се у протеклом периоду законски реаговало у погледу неједнаке оптерећености рада судова. Србија је суочена са проблемом да судије раде у неједнаким условима, са веома различитим приливом, што резултира и поред већег броја решених предмета, лошијим коефицијентом ажурности. Очигледно је да је потребно хитно у оквиру стварних потреба, законском регулативом изградити нову мрежу судова. Поред тога, нужно је ускладити рад све три гране власти и обезбедити динамику доношења закона која би пратила организационе и персоналне могућности судова. Због недостатка овога, резултати рада судства сигурно би били далеко бољи,

јер би сваки носилац судијске функције могао да да потпунији допринос за побољшање и ажурности, али и квалитета рада у судовима.

2006. годину обележило је доношење новог Устава без учешћа и прибављања мишљења судске гране власти о свом статусу.

Поред тога, од априла 2006. године Скупштина није одлучивала ни о једном предлогу Високог савета правосуђа за избор судија. Скупштински Одбор за правосуђе није заседао од новембра 2005. године због чега ни један судија који је стекао услове за престанак функције због навршења радног века није отишао у пензију. На њихово место нису нити предлагане нити биране нове судије, тако да у целој години судство ради без потребног броја судија и по овоме основу.

Недовољан буџет предвиђен за нормално функционисање судства и у 2006. години довео је до одређених проблема. У првој половини године због нередовних исплаћивања накнаде за обавезно заступање дошло је до штрајка адвоката, што је проузроковало одлагање суђења у кривичним предметима. Исти проблеми били су везани за рад вештака, нису редовно плаћани рачуни у свим судовима за комуналије, канцеларијски материјал. Година је завршена са укупним дуговањем судства у односу на лица која учествују у поступцима (вештаци, адвокати и тд) и несплаћене трошкове у износу од 261.895.465,40 динара.

И поред свих проблема мора се оценити да је протекла година обележена побољшањем и ажурности и квалитета рада судства Србије.

**ПРЕДСЕДНИК
ВРХОВНОГ СУДА СРБИЈЕ
Вида Петровић-Шкоро**

